

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 464/2018-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Marekom Tauberom, Hviezdoslavova 11, Spišská Nová Ves, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 4 S 3/2016-34 zo 6. októbra 2016 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžfk 13/2017 z 30. mája 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 S 3/2016-34 zo 6. októbra 2016 (ďalej len

„rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžfk 13/2017 z 30. mája 2018 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že žalobou zo 7. januára 2016 sa domáhal podľa § 244 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) č. 1695029/2015 z 23. novembra 2015, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie mesta Kežmarok č. 1620131381/2015 z 24. augusta 2015, pretože podľa názoru finančného riaditeľstva správca dane pri vyrubení poplatku za komunálne odpady postupoval správne. Rozsudkom krajského súdu bola sťažovateľova žaloba s poukazom na § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“) ako nedôvodne zamietnutá. Proti rozsudku krajského súdu podal na najvyššom súde kasačnú sťažnosť, ktorá bola rozsudkom najvyššieho súdu zamietnutá.

3. Sťažovateľ uviedol: *„Sťažovateľ nesúhlasí s rozhodnutím Krajského súdu Prešov a ani s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR. Sťažovateľ dáva predovšetkým do pozornosti to, či oba súdy sa vôbec správne vysporiadali s otázkou, či VZN č.3/2012 Mesta Kežmarok pri určení kategórie poplatníkov za komunálny odpad a drobný stavebný odpad pri zavedení množstvového zberu neporušilo zásadu rovnosti pred zákonom.“* Zároveň poukázal na ustanovenia zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov a uviedol: *„V predmetnom prípade je zrejmé, že všetky vyššie uvedené podmienky, ktoré charakterizujú množstvový zber... splňa od samotného počiatku zavedeniu množstvového zberu sťažovateľ... Fakticitu množstvového zberu v podstate potvrdilo aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v bode 8 odôvodnenia, avšak po právnej stránke NS SR poukázal opäť na VZN č.3/2012 Mesta Kežmarok... V predmetnom VZN č. 3/2012 Mesto Kežmarok zaviedlo množstvový zber len pre kategóriu právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov, pričom reálne [REDAKOVANÉ] Kežmarok vykonávajú rovnakú službu nielen pre právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov, ale aj pre fyzické osoby – nepodnikateľov. Avšak*

po „právnej stránke“ sa to už pre fyzické osoby – nepodnikateľov považuje za nemnožstvomý zber.“

4. Ďalej sťažovateľ uvádza, že v tomto prípade ide o nerovnosť a diskrimináciu pred zákonom, pretože rovnako vykonávaná služba odvozu a likvidácie komunálneho odpadu je u jednej skupiny považovaná za množstvomý zber a u inej za nemnožstvomý zber a zároveň je rovnaká služba spoplatňovaná rozdielnou sadzbou.

5. K namietanému porušeniu základných práv ďalej sťažovateľ uviedol: *„Krajský súd Prešov a Najvyšší súd SR svojimi rozhodnutiami porušili sťažovateľovi právo na spravodlivý súdny proces, pretože sa vôbec nezaoberali vecnými námietkami sťažovateľa uvedenými v samotnej žalobe ako aj v kasačnej sťažnosti.“* Dodal, že týmto došlo k odsúhlaseniu postupu správcu dane, ktorý mu vyrubil v rozpore so zákonom poplatok za službu, ktorá mu ani nie je dodávaná.

6. V petite sťažnosti sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 4S/3/2016-34 zo dňa 06.októbra 2016 a rozsudkom Najvyššieho súdu SR Bratislava sp. zn. 3Sžfk/13/2017 zo dňa 30.mája 2018 porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu SR Bratislava sp. zn. 3Sžfk/13/2017 zo dňa 30. mája 2018 a rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 4S/3/2016-34 zo dňa 06.októbra 2016 sa zrušujú a vec sa Krajskému súdu Prešov vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd Prešov a Najvyšší súd SR Bratislava sú povinný spoločne a nerozdielne do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľovi vo výške 2.000,- eur na účet sťažovateľa.

4. Krajský súd Prešov a Najvyšší súd SR Bratislava sú povinný spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi doterajšie trovy konania vo výške 303,16 Eur (2 úkony: prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie ústavnej sťažnosti, pričom 1 úkon v zmysle §11

ods. 3 vyhlášky 655/2004 je 153,50 Eur + 9,21 Eur) do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

II.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto je zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorý vo svojom § 25 ods. 1 uvádza, že ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Počas tohto prerokovania ústavný súd zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

10. Zákon o ústavnom súde v § 25 ods. 2 uvádza, že návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

13. Pokiaľ ide o podanú sťažnosť sťažovateľa, jej podstatou a predmetom konania pred ústavným súdom je ním uplatnený nárok na jeho ochranu voči rozsudku krajského súdu a rozsudku najvyššieho súdu, ktorými malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy.

K námietke porušenia základného práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu

14. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen

zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01, III. ÚS 336/2015).

15. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04, III. ÚS 744/2016).

16. Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť jeho doručením účastníkom konania (§ 145 ods. 2 SSP), správne súdnictvo je totiž po nadobudnutí účinnosti Správneho súdneho poriadku postavené na báze jednoinštančnosti. V správnom súdnictve tak proti rozhodnutiam krajských súdov nie je v zásade odvolanie ako riadny opravný prostriedok prípustné. Proti rozsudku krajského súdu však bola prípustná kasačná sťažnosť podľa § 439 ods. 1 SSP.

17. Kasačnú sťažnosť proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu je v zmysle § 440 ods. 1 SSP možné odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon spôsobom, ktorý je taxatívne vymedzený v § 440 ods. 1 písm. a) až j) SSP.

18. Zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal proti rozhodnutiu krajského súdu na najvyššom súde kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP, teda že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Uvedeným dôvodom bol najvyšší súd ako súd kasačný v zmysle § 453 ods. 1 SSP viazaný, pričom z rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že túto kasačnú sťažnosť sťažovateľa rozsudkom zamietol, teda o nej meritórne rozhodol... a keďže o kasačnej sťažnosti rozhodol meritórne (rozsudkom ju zamietol), možno uzavrieť, že sťažovateľovým právam, ktorých porušenie krajským súdom v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namieta, bola najvyšším súdom ako súdom kasačným poskytnutá ochrana spôsobom, ktorý je vyjadrený v princípe subsidiarity právomoci ústavného súdu plynúcom z čl. 127 ods. 1 ústavy (III. ÚS 290/2018).

19. Na základe už uvedeného preto ústavný súd vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa rozhodnutia krajského súdu konštatuje v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde existenciu procesnej prekážky, ktorá bráni prerokovaniu tejto časti sťažnosti, a to pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

K námietke porušenia základného práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu

20. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 146/2017).

21. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (III. ÚS 66/2018).

22. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou zdôrazňuje, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Kompetencie ústavného súdu preto nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa ani na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv a slobôd, a v spojitosti s tým zistenie,

že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k porušeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07) (III. ÚS 743/2017).

23. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (III. ÚS 290/2018).

24. Sťažovateľ v podanej sťažnosti namieta porušenie ním označených práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že sa najvyšší súd v rozsudku najvyššieho súdu nemal vôbec zaoberať v kasačnej sťažnosti sťažovateľom uvádzanými vecnými námietkami. V kasačnej sťažnosti v podstate namietol, že keďže zbiera odpad ako fyzická osoba, nepodnikateľ, do 120 litrovej nádoby, teda do nádoby s presne určeným objemom, má sa aj na neho aplikovať zákonné ustanovenie o množstvovom zbere komunálneho odpadu. K uvedenému ústavný súd opakovane uvádza, že v zásade nie je oprávnený posudzovať vecnú správnosť či nesprávnosť rozhodnutí všeobecných súdov, ako ani vyведенé skutkové závery. Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu ale vyplýva, že sa ústavne relevantným spôsobom vysporiadal so sťažovateľom uvádzanými námietkami: *„Senát kasačného súdu sa oboznámil s obsahom spisu a zistil, že spor medzi účastníkmi spočíva v tom, či zber komunálneho odpadu z rodinných domov v Kežmarku možno považovať za množstvový zber, keďže je merateľný a uskutočňuje sa do nádob o objeme 120 litrov. K uvedenému senát konštatuje, že množstvový zber je právny režim zberu odpadu, ktorý bol určený Všeobecne záväzným nariadením Mesta Kežmarok. Podľa čl. 2 Všeobecne záväzného nariadenia č. 3/2012 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v meste je zavedený množstvový zber pre právnické osoby a fyzické osoby podnikateľov. Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) je prameňom práva.*

V dôsledku právneho režimu určeného Mestom Kežmarok musia správne orgány podľa tohto režimu postupovať. Skutočnosť, že stav zberu odpadu z rodinných domov v Kežmarku do 120l zberných nádob by umožňoval realizáciu i množstvového zberu má iba faktický charakter. Jeho realizácii ako množstvového zberu však bráni platný a účinný právny stav vyplývajúci z VZN č. 3/2012. Nárok na zavedenie množstvového zberu nie je daný zákonom (§ 79 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z.z.), ale je daný do právomoci mesta a určený mestom vo forme Všeobecne záväzného nariadenia.“

25. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd svoj právny názor na sťažovateľom predloženú otázku zodpovedal a odôvodnil dostatočne a z ústavnoprávneho hľadiska relevantným spôsobom. Ústavný súd nenašiel relevantnú spojitosť medzi rozsudkom najvyššieho súdu a sťažovateľom namietaným porušením označených práv. S prihliadnutím na odôvodnenosť rozsudku najvyššieho súdu, ako aj s poukazom na to, že obsahom sťažovateľom namietaných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 os. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom sťažovateľa, resp. právo na úspech v konaní, bolo potrebné uvedenú časť sťažnosti smerujúcu proti rozsudku najvyššieho súdu odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

26. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími sťažovateľom v nej uplatnenými návrhmi, a to na zrušenie rozsudku krajského súdu a rozsudku najvyššieho súdu, na priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. decembra 2018